

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsak terek in petek v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželno.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Namskih ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo «Gorice». Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Deželni zbor goriški.

3. seja dne 5. aprila. — Poslanci so zbrani v polnem številu. — Poveri se zapisnik poprejšnje seje. — Novo došle peticije se izroče dotičnim odsekom. — Predsednik oglašil vladni predlog zaradi prispevanja deželnega zaloga k stroškom za potrebnost šolskih okrajev.

Za pretresovanje tega predloga bo po predlogu poslanca dr. Gregorčiča izvoliti posebni odsek sedmih udov.

Dnevni red:

I. V komisijo za obrtniški davek se z vslikom izvolijo pravim članom gg. dr. Ed. Seitz, Josip Dreossi in Leopold Bolko; — namestnikoma gg. Jakob Cristofolletti in Anton Križnič; v komisijo za presojo ugovorov proti osebni dohodarini pravim članom gg.: Lazzari Gvidon, Dr. Kamilo Egger, vilež Ant. Dottori, Ivan Lapanja; namestniki: gg. Ignacij Kovačič, Ivan Berbuč, Josip Živec in Josip Chiozza.

II. Poročevalec dr. Verzegnassi. — Oficijalu deželnega knjigovodstva v p. Klementu Bramo, se dovoli od 1. februvarja 1899. naprej cela pokojnina letnih 1200 goldinarjev.

III. Isti poročevalec. Deželnemu vodju g. Evgeniju Kaučič-u je od 1. januarja 1899 naprej dovoljena osebna doklada v znesku letnih 500 gld.

IV. Isti poročevalec. Potrđi se povišanje dne od 1 gl. 80 kr. na 2 gl. 20 kr. računjskemu kalkulantu g. Josipu Defioriju od 1. oktobra 1898 naprej.

V. Poročevalec dr. Marani. Potrđi se načrt zakona, po katerem se ocepijo od zveze in katastra občine Muskoli ter zjedinijo s katastrom občine Červinjan nekatere zemljiščne parcele.

Ta načrt zakona, kojega toplo zagovarja poslanec conte Valentiniš, obvelja tudi v zadnjem čitanju.

VI. Poročevalec dr. Verzegnassi predlaga v imenu dež. odbora, naj se da temu na razpolago vsota 1000 gld., da jo s potrebno previdnostjo razdeli v korist ameriškim trtnicam v razmerju onih podpor, katere bi dovolila v isti namen c. k. vlada iz državnih zalogov. Po predlogu poslanca Muhe se odloči v ta namen prispevek 2000 gld. oziroma 4000 kron.

VII. Poročevalec dr. Marani. Privoli se v to, da se Ločniška občina pridruži političnemu in sodnijskemu okraju Gradiškemu in naroči se deželnemu odboru, da sporoči o tem c. kr. namestništvu.

PODLISTEK.

Zen pošlje Agamemnonu poguben sen. Agamemnon skuša narod.

Vsi drugi bogovi in možje — borilci so spali vso noč, le Zena ni objel trden spanec, temveč premišljal je sem ter tja v svojem srci, kako bi počestil Ahileja in mnogo Ahajcev pokončal pri ladjah. Slednjič se mu je zdel ta sklep najboljši, poslati Agamemnonu poguben sen. Nagovori ga tedaj in spregovoril kriilate besede: „Vzdigni se hitro, pogubni sen, k brzim ladjam Ahajcev. Ko prideš v šotor Agamemnonov, sporoči mu vse natančno, kakor ti velevam. Veli mu, naj oboroži vse Ahajce v boj, kajti sedaj bi lahko vzel mesto Trojo. Olimpiški bogovi niso več nejedini mej soboj; kajti vse je pregovorila Hera s svojimi prošnjami, in žal in bol je usojena Trojancem.“

Tako je dejal Zen, in zletel je sen, zaslišavši ukaz. Brzo je prišel k ladjam Ahajcev in napotil se je naravnost k Atridu Agamemnonu. Našel ga je spečega v šotoru, in okrog in okrog je bil razlit nebešk spanec. Pristopil mu je k glavi, podoben Nelejevemu sinu, Nestorju, kojega je Agamemnon mej vsemi starejšinami najbolj častil.

VIII. in IX. Poročevalec dr. Marani. Potrđijo se priboljški, katere je deželni odbor po predlogu c. k. deželnega šolskega sveta v preteklih 3 letih dovolil mnogim vpokojenim učiteljem, učiteljicam in zapuščenem učiteljskega osebja.

X. Poročevalec dr. Verzegnassi. Dovolil se v korist Adele Ghitler izbris dolga ranj. dežel. blagajnika Mohorja Fortunata Velicogna v znesku 240 gld. na imeše ne poravnane prejete predplače.

XI. Isti poročevalec. — Potrđite se podpora 60 in 40 gld., dovoljeni prva učitelju g. Andreju Vrtovcu v Tolminu za obiskovanje mlekerskega tečaja v S. Michele na Tirolskem, druga pa učitelju g. Josipu Štrekelju na Gorjanskem za obiskovanje poučnega tečaja v kletarstvu na c. kr. vinarskem in sadjarskem zavodu v Klosterneuburgu.

XII. Isti poročevalec. — V proračun deželnega zaloga za l. 1900 je sprejeti kredit 20.000 kron za brezobrestna posojila, koja se bodo podeljevala vinogradnikom za obnovitev po trtni uši pokončenih vinogradov v zmislu zakona z dne 28. marca 1892 šte. 61 drž. zak.

XIII. Poročevalec dr. Marani. — Uradnikom, nameščenim v deželnih uradih, povekša se od 1. januarja 1900 naprej draginjska priklada za 15%, da bo znašala ne več 10, ampak 25% in to, dokler se plače stalno ne preuravnajo.

XIV. Isti poročevalec predlaga v imenu deželnega odbora stalno uravnavo deželnega knjigovodstva. — Predlog se izroči v razpravo pravnemu odseku.

Prihodnja seja bo jutri v soboto ob 5. uri popoldne. Na dnevnem redu bodo med drugimi tudi naslednji predmeti: Posojilo 100.000 gld. za nakup delnic Vipavske železnice in drugo posojilo 50.000 gld. za nakup delnic parnega tramvaja od Gorice do Ogleja. — Načrt zakona, da se uvedejo razne občinske davščine. — Načrt zakona zastran najeminske davščine v mestu Gorici. — Predlog zastran zgradbe deželne blaznice.

Sedanja in prihodnja trozveza.

Nemci, in sicer oni, ki pospešujejo trozvezno politiko v duhu Bismarckovem, že precej glasno sanjajo o neki drugi trozvezi, v kateri bi se nahajala — „slovanska Avstrija“.

Temu ves podoben, nagovoril ga je božanski sen: „Spiš, Atrejev sin? A ne spodobi se spati vso noč možu-voditelju, kojemu so v varstvo izročeni narodje in ki ima toliko skrbi. A poslušaj me sedaj! Prihajam ti kot sel od Zena, ki za te zelo skrbi, dasi je daleč, in te pomiluje. Velel mi je, da oborožiš vse Ahajce v boj, kajti sedaj bi lahko vzel mesto Trojo. Olimpiški bogovi niso več nejedini mej soboj; kajti vse je pregovorila Hera s svojimi prošnjami, in žal in bol je usojena Trojancem. Zapomni si to dobro v svojem srci in ne pozabi, ko te zapusti sladki spanec.“

To izgovorivši je zletel sen, a vzbudil se je Agamemnon iz spanca, in se je okrog njega zvenel božanski glas. Vstal je, oblekel se in obul, opasal si meč, vzel očeto vso žezlo ter napotil se k ladjam Ahajcev.

Ko je boginja Zora hitela k visokemu Olimpu naznanit Zenu in drugim bogovom dneva svit, je uže veleva Agamemnon glasnim klicarjem, naj sklicajo ves narod v zbor. Klicarji so klicali, in narod se je začel hitro zbirati. A najprej je sklical Agamemnon može-starejšine k sebi pri Nestorjevi ladjici. Tem je spregovoril, sklicavši je: „Poslušajte me, prijatelji! Božanski sen je

kakor hudobnež, ki se boji, da ga zadene kazen za storjeno pregreho in vidi pošast te kazni v enomer za svojimi petami, tako se bojijo Bismarckovi politični dediči, da nastopi trenotek, ko jih bode zalotilo usodno maščevanje za krivice, ki jih tako kruto uprizarjajo nasproti nam avstrijskim Slovanom.

Ta trenotek jim stoji pred očmi v podobni razrušenja po Bismarcku skrpane trozveze.

V katero svrhu je bila skrpana trozveza mej Prusijo, Avstrijo in Italijo, to je bilo že do siteda povedano, vendar spada v okvir tega članka, da omenimo na kratko ciljev, ki so vodili Bismarka ob sklepanju te trozveze.

V avstrijskih, odnosno dunajskih političnih krogih, se je pač mislilo, da se zavaruje Avstrijo proti nemški in italijanski irredenti, ako se sklene s Prusijo in Italijo trozvezo. Toda kmalo se je pokazalo, da je irredentistiški hidri uprav zrastel greben, ko se je čutila pod zavetjem trozveze: — tako nemška kakor italijanska irredenta v Avstriji je pod varnimi peroti obeh zveznih držav — Nemčije in Italije — se le pokazala svoje pravo lice in svoje zobe, nevarne obstanku Avstrije in še nevarniše političnemu obstanku avstrijskih Slovanov.

Avstrijski Slovani smo kmalo občutili, da je Bismarckova nakana, s trozvezo spraviti ob obstoj Avstrijo, a z vso trozvezo v slučaju vojne udariti proti Rusiji, — kajpak iz hvaležnosti do iste Rusije, ki je često izkazovala le dobrote pohotni Nemčiji. Peklenski načrt Bismarckov je bil, da udarijo vojne čete zapadnih in južnih Slovanov proti Rusiji in to — pod prusko komando! Bratomorni uničevalni boj Slovanov proti Slovanom pod nemškim poveljstvom: to je smoter trozveze v smislu Bismarckovega načrta! To nakano je dobro progledal veliki Slovan car Aleksander III. in sad njegovega prevdarka je bila — francozko-ruska zveza. Francija, ponizana po Prusiji leta 1870—71, se je v zvezi z Rusijo zopet povzpela do velevlasti in postala mogočna tako, da si prizadeva Nemčija, pridobiti si njeno prijateljstvo. Toda Rusija ni baš sklenila zveze s Francijo radi tega, da si opomore poslednja do svetovne veljave, v kateri stoji zopet danes, marveč namen carja Aleksandra III. je bil povse drug: cilj Aleksandrov je šel za tem, da razoroži germanofilski načrt trozveze ter da čuva zatiranje zapadne Slovan

prišel k meni v tili noči, a najbolj je bil podoben vrlemu Nestorju i po podobi, i po velikosti, i po stasu. Pristopil mi je k glavi in me tako nagovoril: „Spiš, Atrejev sin? A ne spodobi se spati vso noč možu-voditelju, kojemu so v varstvo izročeni narodje in ki ima toliko skrbi. A sedaj poslušaj me! Prihajam ti kot sel od Zena, ki za te zelo skrbi, dasi je daleč, in te pomiluje. Velel mi je, da oborožiš vse Ahajce v boj; kajti sedaj bi lahko vzel mesto Trojo. Olimpiški bogovi niso več nejedini mej soboj; kajti vse je pregovorila Hera s svojimi prošnjami, in žal in bol je usojena Trojancem. Zapomni si to dobro!“ To rekši je hitro zletel, a mene je zapustil sladki spanec. Poskušajmo tedaj, ali bomo mogli pregovoriti Ahajce, da se oborože v boj. Najprej je bodem jaz skušal z besedami, kakor se spodobi, in jim zapovem, naj beže domov, a vi je zadržujte z besedami, jeden tu, drugi tam.“

To rekši je sedel Agamemnon, in vzdignil se je Nestor in spregovoril: „Ljubi vodniki in svétniki Ahajcev, da nam je povedal kdo drug ta sen, imenovali bi ga lažnika in se od njega le še bolj odvrnili. A videl je ta sen mož, ki je daleko naj-

pred popolnim uničenjem po germanofilski trozvezni politiki. Načrt velikega politika na slovanskem prestolu je bil ta, da avstrijski in balkanski Slovani ne izginejo od površja, marveč, da si opomorejo kulturno in se razvijejo v vsakem oziru kakor nadarjeno, velike prihodnosti vredno ljudstvo.

S temi Slovanom dobrohotnimi načrti se je utegnil popolnoma strinjati prerano umrli prestolonaslednik Rudolf, o katerem je znano, da je odkrito simpatizoval za Slovane, dobro znajoč, da so avstrijski Slovani življenjska moč Avstrije, katero hoče žrtvovati pangermanizem Prusiji. Po smrti cesarjeviča Rudolfa se je berolinska politika še bolj predrznila zatirati v Avstriji nje življenjsko moč, kar dokazujejo tudi prusofilski pojavi v avstrijski zbornici pod vodstvom Schönenererja in Wolfa.

Toda vsi ti nemški naporji ne dovedejo do željenega jim cilja, kajti francozko-ruska zveza še vedno obstoji in je krepkeja nego kedaj, — za nas avstrijske Slovane se ne zanima samo Rusija, marveč tudi Francija, in Nemčiji se še do danes ni posrečilo, prikrasti se do Rusije ali do Francije in razriniti to germanskemu pohotnemu načrtu toliko nevarno dvozvezo.

Ako je namen trozveze, ki je spravila na beraško palico sosedno nam Italijo in razdrta državni red v Avstriji, da se z isto zavaruje nemške interese proti Rusiji in Franciji, tedaj je namen francozko-ruske zveze, da onemogoči uresničenje nemških pretiranih načrtov na škodo Slovanom in Romanom.

Da se poslednje tudi dovrši, temu je priča močna vztrajnost francozko-ruske zveze, katerej naravna zaveznica, ker po veliki večini svojega prebivalstva slovanska, mora postati prej ali slej Avstrija. Toda Avstrija, vstopivša v tako trozvezo, mora stati na lastnih nogah, brez opore iz Berlina, mora postati Avstrija taka, kakor je vredno nje zgodovinskega pomena: postati mora država pravčnosti. In pred tako Avstrijo še trese Bismarckovo potomstvo, kajti v takem slučaju se zgodi: da obvisi Nemčija v zraku med dvema stoloma in da se maščujejo nad njo nezaslišane krivice, katerih prizadevlje nam Slovanom politika sedanje trozveze.

Dopisi.

Iz Jablanca pri Komnu. Temeljni kamen za železnico čez Mali dol je toréj postavljen z onimi 1000 K, katere je naše

boljši izmej vseh Ahajcev. Idimo tedaj in poskušajmo, ali bomo mogli v boj oborožiti sinove Ahajcev.“

Tako je dejal Nestor in šel prvi iz seje, in vzdignili so se tudi drugi prvaki, slušajoč svojega kralja. V tem so se narodje zbirali v zbor. Kakor vro roji gostih os iz izdolbenih skal, in se potem v tolpah spuste na pomladanske cvetice, jedne sim, a druge tja: tako so vrela narodje v velikih četah iz šotorov v zbor. Kakor ogenj se je širila mej njimi govornica, Zenova poslanka, naganjajoč je hiteti; domnevalo se jim je, da jim ukaže Agamemnon, vrniti se domov, in zato so tako hiteli. Nemirno je plala množica v zboru, in ječala je zemlja, ko so sedli; bil je velik hrup. Devet klicarjev je kričalo, naj nehajo hrumeti in naj poslušajo svojega kralja. Ko je slednjič posedel ves narod in polegel hrup, vzdignil se je Agamemnon. Opirajoč se na žezlo, umetno delo Hefajstovo, spregovoril je zbranim Grkom: „Ljubi prijatelji, hrabri vojniki! Pač v hudo poprej trdno obljubil, da se vrnem domov, razdejavši utrjeno Trojo. A sedaj mi je sklenil hudo prevaro, kajti veleva mi, naj se brez slave vrnem domov, ko sem izgubil

starešinstvo odločilo za napravo dotičnih načrtov ali ka-li. Ako dosežejo naši občinski očelje s tako skromno svoto svoj namen, potem bomo z vso pravico blagoslovljali čas, ki je naklonil naši občinski upravi take „fine“ butice. Dokler se pa to ne zgodi, mislimo, da je tako trošenje občinskega denarja le lahkomiselna potrata.

Naš občinski sluga je Miha Pajer, star mož, ki prenaša že 89 let po svetu svojega rojstva kosti. Že 23 volilnih županskih dob je izginilo v večnost, odkar opravlja on ta svoj posel v naši občini in služil je že 13 županom zvesto in udano. Oče Miha postavlja znani nemški pregovor: „Es kommt schen was besseres nach“ popoifioma na laž, kajti, on trdi trdovratno, da je bil vsak župan boljši od prejšnjega in da je sedanji še najboljši. Oče Miha je dobil pa tudi za to leto 60 gld. nagrade. — Navada je bila, da so dobili volilni možje, ki so šli od nas v Sežano volit deželne ali državne poslance, od občine po 3 gld. odškodnine. Naš župan pa odreja to odškodnino volilnim možem, ki so se udeležili zadnje državnozbornske volitve. Bog ve, ako bi jim naš župan odrekel to odškodnino, ako bi bili volili po njegovi volji? No, dotični volilni možje se za to odškodnino ne bodo pulili, pač pa z ostalimi občinarji skrbeli za to, da ne bo prišel župan pri prihodnjih volitvah v zadrego, kako postopati z volilnimi možmi, ki bi volili po njegovi volji.

Med dvema stoloma je sedel jeden izmed naših volilnih mož ob zadnjih državnozbornskih volitvah. Bal se je zameriti od jedne strani svojim soobčanom in prvotnim volilem s tem, da se voli grofa Čorinija, od druge strani bi se ne hotel zameriti pa dr. Tumji kot predsedniku goriske ljudske posojilnice, ako bi ne volil dr. Staniča.

No, zmagal je drugi strah — a žal brez uspeha, ker okroglega baje vendarle ni dobil od tam, od kjer ga je pričakoval in po svojem mnenju tudi zaslužil. Je pač tako na svetu, sedeti med dvema stoloma res ni varno, ker se po navadi pade vedno le na tla.

Politični razgled.

Iz deželnih zborov.

V niževavstrijskem deželnem zboru je stavil antisemitski poslanec Schneider predlog, da se varuje vse one krščanske poste, ki so v službi pri julih, velikonične praznike pred možnimi nesrečami, kajti židovski ritualni umor je zdaj avtentično dokazan.

V češkem deželnem zboru se je odobrili proračun za tekoče leto, ob enem pa je padlo ipanje, da spravna pogajanja dovedejo do ugodnega uspeha.

V štajerskem deželnem zboru so dovolili nekaterim občinam zvišati občinske doklade.

V kranjskem dež. zboru so poslanci dr. Majaron in tovariši podali dve interpelaciji glede ravnopravnosti pri najvišem sodišču na Dunaju in nadsodišču v Gradu.

Istrskega deželnega zbora se slovaški poslanci ne udeleže.

Zahteve deželnozbornske slovaške manjšine v Istri.

V našem članku „Zdaj je na vladni“ smo trdili, da so bile zahteve

mного naroda. Bode pač uže tako prav mogočnemu Zenu, ki je uže podrł tolikim mestom glave in je še podere; kajti njegova moč je neizmerna. Res je sicer sramotno, če zvedo naši potomci, da se je toliko in tako hrabrih Grkov brezuspešno bojevalo z mnogo šibkejšim sovražnikom. Kajti če bi hoteli sedaj Grki in Trojanci skleniti mir in sešteti obe vojski, da bi se Trojanci zbrali, kolikor jih je v mestu, a mi da bi se uvrstili po deset mož skupaj, in da bi vsakemu Trojancu izročili posel točaja, to bi mnogim desetoricam nedostajalo točaja. Toliko več je Ahajcev nego Trojancev. Pridružilo se jim je sicer mnogo zaveznikov iz mnogih mest, ki mi branijo, razdejati Trojo. Devet let je uže prešlo, od kar smo pred Trojo, in uže nam trohni les na ladjah in gajjo nam vrvi. Pač nas doma hrepeneč pričakujejo naše ljube soproge in mladi naši otroci. A mi se tukaj zastonj trudimo in ne moremo izvršiti dela, zaradi kojega smo sim prišli. Dejte tedaj, slušajte me, kakor vam svetujemo! Bežimo z vsemi ladjami v ljubo domovino; kajti Troje ne bomo mogli več vzeti“.

Tako je dejal, in vsem je ganil srce. In vzdignila se je vsa množica, kakor se

slovaške manjšine v istrskem deželnem zboru tako skromne, da skromnejših niso mogli staviti zastopniki dvetretjinske večine vsega prebivalstva v deželi. Da je bila naša trditve resnična, dokažejo naj dotične zahteve same, ki so sledeče:

1. Nemoteno pravico, govoriti v deželnem zboru hrvaški ali slovaški.

2. Nemoteno pravico, stavliti v deželnem zboru v hrvaškem ali slovenskem jeziku interpelacije in samostojne predloge ter jih utemeljevati in mej debatō stavljeni predloge, ter da se te interpelacije in vsi predlogi prečitajo v deželnem zboru v izvorniku.

3. Predsedstvo deželnega zbora mora ne samo vladne zakonske predloge, sestavljene v obeh jezikih, razdeliti kakor jih dobi, nego mora tudi skrbeti, da se tudi predlogi in načrti deželnega odbora in deželnozbornskih odsekov — naj so pisani, litografirani, hektografirani ali tiskani — redigirajo tudi v hrvaškem jeziku in tako vsaj med hrvaške in slovaške poslance razdele.

4. V stenografične zapisnike se mora vse sprejeti, kar se je v deželnem zboru govorilo ali se mu predložilo, torej tudi to, kar se je v hrvaškem ali slovenskem jeziku govorilo ali predložilo — ob sebi se umeje, da v tem jeziku.

5. Deželnozbornsko predsedstvo mora vse vloge, ki prihajajo od strank zunaj deželnega zbora in so hrvaški ali slovaški pisane, sprejemati in spravljati na razpravo.

Hrvaški in slovaški poslanci koncedirajo za to in za sedaj, brez preudca za prihodnost:

1. Da deželnozbornsko predsedstvo rabi samo laški jezik a) pri otvorjenju in zaključenju sej, b) pri naznanilu došlih vlog, c) pri glasovanju mej razpravami.

2. Da rabijo deželni odborniki samo laški jezik a) pri njihovih razpravah, b) pri poročilih v deželnem zboru.

Ob sebi se umeje:

1. Da morata predsednik ali njegov namestnik z vso resnobo in enerzijo skrbeti, da bodo razprave v deželnem zboru dostojne in da občinstvo deželnozbornskih del ne bo niti motilo niti oviralo.

2. Da se bode tudi člene hrvaško-slovaškega kluba primerno njihovemu številu volilo v deželnozbornske odseke.

3. Da se členom tega kluba da na razpolaganje njim pristojne mesto deželnega odbornika iz kurije kmetijskih občin.

4. Da politični in narodni oziri ne smejo vplivati na parlamentarne sklepe o gospodarskih in šolskih zadevah“.

Italijanski parlament.

Kriza utegne biti kmalo rešena. Ministerski predsednik general Pelloux je izjavil, da vlada umakne načrte zasilnih naredb, ako se spremeni poslovni red, v sled česar bi bila onemogočena obstrukcija. Na dejati se je, da postane mir v zbornici, ako vlada zadovolji socialiste, ki so najhujši opozicionanci.

Atentat na princa Galskega.

Iz Bruselja poročajo, da se je pripetil dne 5. t. m. na tamošnjem kolodvoru napad na življenje princa Galskega, brata angleškega prestolonaslednika. V trenutku, ko se je imel princ odpeljati, z namenom, da potuje čez Kolin v Kodanj, ustrelil je dvakrat proti njegovemu kupeju nek 17 letni mladenič z imenom Sibido, kleparski pomočnik. Krogla ni zadela svojega cilja, pač pa je zdrobila steklo v oknu kupeja. V napadu slutijo politični krogi nizozemsko zaroto proti princu, hoteč maščevati na njem angleško vojno proti Burom.

Bolgarsko macedonske razmere.

Na obmejnih krajih mej južno Bulgarijo in Turčijo delajo zopet nekake priprave za razpor Pomjaki, bolgarsko pleme,

vzdignejo morskimi valovi, kedar je razburijo vetrovi, ali kakor se giblje visoko klasje na polji, kedar razsaja vihar. Z veselim krikom hiteli so proti ladjam, a izpod nog se jim je vzdigal prah. Drug drugoga so nauševali, naj zgrabijo ladje in je povleko v morje, da hitro odjadrajo; do neba se je vzdigal njih krik.

Tedaj bi se bili Grki proti usodi vrnili domov, da ni Hera nagovorila Atene: „Zares, uže vidim, da se Grki vrnejo čez široki hrbet morja nazaj v ljubo domovino. Pač se bode veselil Prijam in Trojanci, ko jim puste Grki Heleno, zaradi koje jih toliko poginilo pred Trojo, daleč od ljube domovine. A dej, poslušaj me! Zleti hitro dol Grkom in prigovarjaj jim s prijazno besedo, naj ne povleko ladij v morje“.

Slušala jo je boginja Atena, zletela z Olimpa in kmalu dospela k ladjam. Našla je Odiseja stoječega in premišljujočega; ni se dotaknil ladije, žalost mu je objela srce. Stopivši k njemu, nagovorila ga je boginja: „Zviti Odisej, Laertov sin, tedaj mislite res ubežati domov in pustiti Prijam in Trojanecem Heleno, zaradi koje je toliko Grkov poginilo pred Trojo, daleč od ljube domovine! Dej, idi hitro k narodu, ne osčajaj se,

ki sicer govori bolgarski, a je mahomedanske vere. To ljudstvo nakupava (s čevigvim denarjem?) pri raznih prodajalcih orožja, puške, meče, streljivo itd. in je znaša v gore na ono stran meje k svojim sovnikom. Mej tem orožjem je mnogo starih pušk, katerih so trgovci nabrali po skladiščih v južnej Bolgariji že pred več leti. To orožje dobe Turki v Makedoniji. Kaže se, da se zdaj, ko zopet zeleni po gozdih in dobravah, znova nekaj pripravlja, za kar pa ni odgovorna bolgarska vlada. Največ dela ljudstvo — seveda nakurjeno po komur koli — na „svojo roko“; Pomjaki, bolgarski renegati, poturice, ki so huje od Turka, baje kar gorē poželjena po priliki, da bi se mogli moreč in požigajoč vrci na kristjane, „gjavre“. Uprav temu renegatskemu plemenu bode morala kolgarska vlada strogo gledati na prste, ako hoče, da jej ne napravi velikih sitnostij.

O razmerah v Bolgariji in Makedoniji se poroča še nadalje, da se vrše mej Bolgarijo in Rusijo neka pogajanja, katera, ako se izvršijo z vspehom, utegnejo dovesti na Balkanu do popolnih izprememb. Smoter pogajanjem je: Bolgarijo se proglasi samostojnim in neodvisnim kraljestvom, Makedonijo pa se razdeli mej Bolgarijo in Črnogoro. V slučaju vojne se uvrstila bolgarska in črnogorska armada v rusko vojsko; južno zahodni del pristanišča Burgas se odstopi Rusiji za dobo 50 let kakor pristanišče za mornarico in premogovo skladišče in Burgas zaselejo ruski vojaki. Bolgarija se ima obvezati, da iztira iz armade vse protiruske elemente, Bolgarija dobi za to poleg priznanja samostojnega kraljestva in enega dela Makedonije, še 100 milijonov frankov posojila od strani Rusije. — Ta načrt bi se naposled dal izvesti, ako bi ne bilo v sicer zadolženi Bolgariji nemškega upliva.

Zaliv Delagoa.

Angležem se toraj ne bode posrečilo dobiti v pest zaliva Delagoa, teh vrat do Pretorije, kajti Portugalci, lastniki zaliva, zdaj lahko plačajo Angliji dolžnih jim 15 milijonov frankov. To je izjavil v portugalski zbornici v soboto zunanji minister. Plačali bodo odškodnino za izgubljeno pravdo glede železnice v Dologoa. V tej zadevi je najbrže priskočila na pomoč Portugalski kaka vesela, katera ne dopusti, da se požrešna Anglija širi po svoji volji v afriški portugalski posesti. Ta vesela bi vtegnila v prvi vrsti biti Rusija in poleg nje tudi Francija. Angleži so razočarani vsled tega koraka, ker so se že nadejali, da Portugalska ne bo mogla plačati, vendar pa so doslegli, da jim je Portugalska dovolila prehod vojnih čet v Transvaal preko Delagoa.

Vojska v Južni Afriki.

Angleški maršal je tako dolgo odlašal s svojim prodiranjem proti severu, da je to Burom že, presedalo in sklenili so mu iti naproti. Pričeli so z ofenzivo, akoravno je dejanski niso izvedli, ker so se na najugodnejem mestu poskrili pri pričakovali nasprotnika. Angleži so res prišli v nastavljeni past ter poleg 200 do 300 mož prepustili Burom, sedem topov in baje 200 vozov, o katerih pa Roberts še vedno upa, da jih dobi nazaj; nima jih seveda še ne. Še le po tej veliki izgubi se je ojunčil general French in s 13.000 možmi hitel na pomoč. Njegov in tovariša Colville trud bo pa brzkonje brezuspešen, ker imajo Buri v posesti tako ugodne pozicije pri Bloemfonteinem vodovodu, da se lahko ustavljajo napadom od treh strani.

Prejšnje pozicije pri Thabanhu so torej zamenili z mnogo boljimi. — Tudi iz Mafekinga poročajo, da so Buri vnovič odbili Plumerjev napad, in brez pomoči ne opravi ničesar. Ta pa s severa ne more priti, ker je ni, na jugu pa straži prehod pri Warren-tonu 6000 dobro zavarovanih Burov.

in prigovarjaj vsakemu možu s prijaznimi besedami ter zabrani jim, povleči ladje v morje“.

Odisej je slusal boginjin ukaz, slekel plašč ter tekel k narodu. Kjer je našel kakega kralja in odličnega moža, pristopil je k njemu in ga nagovoril s prijaznimi besedami: „Vrli mož, nikakor se ne spodobi, da se prestrašiš kakor kak strahopetnik. Sedi i sam i pomiri tudi drug narod! Saj ne veš dobro, kaj nameruje Agamemnon. Samo skušati vas hoče sedaj, a kmalu vas bode bičal. In nismo slišali vsi, kaj je govoril v seji starejšin. Da se vam le ne ujezi in vas potem vse kaznuje! Kajti strašna je kraljeva jeza; od Zena ima svojo moč in dostojanstvo“.

Kjer je pa naletel na kakega moža iz naroda kričечеga, udaril ga je s žezlom in ga ozmerjal: „Sedi mirno in poslušaj druge, ki so boljši od tebe, a ti si strahopetnik in nekaj mož, ničla i vboji i v zboru. Saj vendar ne bomo vsi tukaj zapovedovali. Gospodstvo mnogih ne velja nič; jeden sam bode poveljnik, jeden sam kralj“.

Tako zapovedujoč je korakal mej vojsko. In zopet so se vsli vsi v zbor z velikim šumom, kakor šume morskimi valovi, kedar se zaganjajo ob breg, in morje buči.

(Dalje pride).

Kakor se kaže, zadnjega aprila letos ne bo še noben general v Pretoriji vabil k obedu, akoravno je pred nedavnim Roberts še resno računal na tak vspeh.

Domače in razne vesti.

Imenovanje. Gos. Josip Pečenko c. k. orožniški postajevodja v Pulju je imenovan c. k. kancelistom v Gorici.

Višje nadsodišče v Trstu je imenovalo dr. Jurija Črvarja c. kr. avskultantom. —

Za „Šolski dom“. — Ključavničarski mojster g. Alojzij Živic je daroval 100 kron „Šolskemu domu“ o priliki konečnega izplačevanja računa za kovaška dela pri „Šolskem domu“. Hvala!

Zavode „Šolskega doma“ nadzoroval je c. kr. deželni šolski nadzornik vitez A. Klodič-Sabladoski in sicer 3. t. m. strokovni šoli za umetno vezenje in za belošivanje ter šoli za krojenje in šivanje vrhne obleke, kakor tudi nadaljevalno šolo za deklice; 4. aprila pa vseh 6 dekliskih razredov ljudske šole. Po dovršenem nadzoru vanju podal je blagorodni gospod očetovske migljaje glede odgoje in pouka gg. učiteljicam iz svoje bogate skušnje 30 letnega službovanja kakor deželni šolski nadzornik. O uredbi zavodov in o vrlouspešnem napredku šol se je g. nadzornik prav laskavo izrekel. Priporočal je učiteljicam, naj na tej poti nadalje delujejo v blagor mladine. Dejal je, da se z zunanjem licem krasnega poslopja sklada tudi delovanje in uspeh gg. učiteljic. To je laskavo zadoščenje vrlim učiteljicam, kakor tudi priznanje vsem dobrotnikom „Šolskega doma“, ki vedo darove plemenito vporabljati.

Občni zbor „krojaške zadruge“ se je vršil dne 2. t. m. ob navzočnosti kakih 50 udov. Po završenih običajnostih je bil voljen nov odbor iz sledečih gospodov in sicer v načelninstvo gg. Ivan Bajt, predsednik, Ant. Jakonič, podpredsednik, Jernej Kopač, Ant. Krušič in Franc Novič, odborniki. Blagajnik in tajnik: dr. Jos. Pavlica. V nadzorstvo: dr. Fr. Kos, predsednik, dr. Fr. Žigon podpred., Jos. Hrovatin, ravnatelj, Franc Černič in Valentin Jug, odborniki.

Bilančni izkaz: dohodki 73.919,80 K, stroški 71.117,96 K. — Čisti dobiček pri bilanci 3.799,47 K.

Zadruzi je žeteli najboljšega uspeha in jo toplo priporočamo našim narodnim krogom.

Kmetijska družba. Pri občnem zboru te družbe, ki je bil dne 29. marcija t. l., se je glede vinske klavzule izreкла želja, da carina na italijanska vina, ki bi se uvažala v Avstrijo, naj bi po odpravi vinske klavzule ne znašala, kakor določa tarifa, 40 frankov v zlatu. Ista naj bi se znižala na 25 frankov, ker bi bile pri taki carini zadostno varovane koristi naših vinogradnikov. Pri tej priliki se je kmetijska družba izreкла proti temu, da bi naša vlada dajala podpore predlicam za svilo, kakor se je baje nameravalo, marveč sviloprejem. Prav dobro je nekdo opazil, ko se je o tem govorilo, da misli vlada predlicam za svilo podeliti podpore mesto svilorejem, da bi to baš tako umestno bilo, kakor da bi hotela vlada za povzdigo živinoreje, mesto živinorejem, dajati podpore mesarjem.

Podlistek v današnjem listu je ponatisk iz Ilijade drugega speva. Povest, namenjena naši mladini, je prost prevod po Homerju in izide v naši tiskarni, na kar že danes opozarjamo naše občinstvo.

„Edinosti“. Za „Sočo“ je prišla tudi „Edinost“ s kritikovanjem deželnih poslancev glede njihovega nastopa v drugi seji letošnjega deželnozbornskega zasedanja.

Mesto pa da „Edinosti“ pove, da je — prepisala iz „Soče“ njeno kunšno kritiko, izjavlja po svoji maneri, da jej z Goriškega — „pišejo“ in kaj jej „pišejo“? To, kar je pisala „Soča“, namreč, da naši poslanci niso imeli toliko enerzije, da bi bili povedali deželnemu glavarju dr. Pajerju na njega preziranje slovenskega jezika, ko je odgovarjal na slovenska prašanja in interpelacijo, da on ni pristaš kake stranke, ampak da je deželni glavar itd.

Mi moramo tu povedati „Edinosti“, da je ona tudi nekaj „ignorovala“, namreč to, da so imeli za odgovor na odgovor deželnega glavarja, enako pravico in dolžnosti gospodje, katere prišteva stranka „Soče“ in „Edinosti“ mej svoje pristaše, kajti tudi nje, kakor slovenske poslance, ki so ob enem podpisali interpelacijo, je zadel odgovor glavarja, da je njegova stvar govoriti v jeziku onih volilcev, ki so njega izvolili.

Sicer pa ni po deželnozbornskem opravilniku dovoljena debata o odgovorih na interpelacije in zategadelj je pa tudi popolnoma prozoren „plemeniti“ namen take pisave, ki se imache zove — hujskanje občinstva v dosego „poštenih“ namenov.

Mi „Edinosti“ z nova svetujemo, naj se ne utika v stvari, katerih ona enostavno ne razume in ne skuša učiti naših zastopnikov, ki sami dovolj znajo, kako se jim je vesti v javnem zastopu.

Sicer se pa poznamo. „Edinost“ ima Janusovo glavo, s katere enim licem gleda proti Istri, kjer noče biti lažliberalna, ker ondi se potrebuje na-

ročnikov v vrstah duhovščine, z drugim pa na Goriško, kjer se brati z demoralizovalci našega naroda.

Odkar je „Edinost“ pridno donasala anonce in priporočila za goriško posojilnico in obrtno zadrugo, od tega časa so nam jasne njene simpatije ondi, kjer bi jih, po njenih drugačnih, na videz stavljenih nazorih — ne smelo biti.

„Slovenski učitelj“ z dné 1. t. m. piše pod naslovom: „Se enkrat učiteljske petletnice na Goriškem in „Učitelj. Tovariš“ doslovno: Že v zadnji številki našega lista smo približno navedli „Tovarišev“, ki je z debelimi črkami tiskano senzačno novico posljal med svet, da se je „goriška napredna stranka zavzela za učiteljsko petletnico“. Konstatovali smo že tedaj, da je cerkveni zastopnik g. Hvalica glasoval v korist učiteljem in bil za to, da se jim izplačajo petletnine v smislu ministrskega odloka. Se bolj razkrinkuje „Tovarišev“ slepilo nek dopis iz učiteljskih krogov v 23. številki „Gorice“. Tamkaj pride učitelj — dopisnik do zaključka, da se je v okrajnem šolskem svetu goriškem sklenil ugovor zoper ministrsko razsodbo na upravno sodišče z glasovi nekaterih prvakov napredne stranke, ki v njem sedé. — Taka je torej liberalna naklonjenost do učiteljev na Goriškem! „Tovariš“ bode seveda tudi v bodoče z lažnjivimi poročili slepil tiste, ki mu bodo hoteli verjeti.

Letošnja pomlad. Že dolgo se evetoča „deklica iz tujine“ ni tako branila priti v naše kraje, kakor se brani letos. Radi tega imamo pa tudi še popolnoma zimsko vreme, zdaj, meseca aprila, v času, ko je bilo druga leta že vse v zelenju in cvetju. Naše bližnje gore so še polne snega in ako za hip potegne gorkeja sapa, ali posije solnce, pa je v naslednjem trenutku zopet dež, sneg in mraz, da je joj. Ljudje bolehalo in se zavijajo v toplo zimsko obleko, a v naravi je vse zaostalo in ne poganja nič, ne raste nič. Take pomladi že res dolgo nismo imeli!

Posojilnica in hranilnica v Renčah ureduje vsak dan, in sprejema ob uradnih urah vloge, prošnje za posojila, obresti in vračila, izjave pristopa in izstopa ter odpovedi, izplačujejo se vloge, obresti in posojila. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4 1/2% od dne prvega po vložitvi sledečega meseca in do konca meseca, po katerem se je izplačala vloga. Nevzdržene obresti se pripisujejo koncem vsakega leta k kapitalu. Rentni davek plačuje posojilnica. Izplačujejo se male hranilne vloge navadno brez odpovedi kolikor dopušča blagajnično stanje, večje pa v enem mesecu po odpovedi. Posojila se dajajo za družnikom in sicer po 6%.

Posojilnica je član „Gospodarske zveze v Ljubljani“. Pristopilo je tekom leta 1899, 18 zadrugnikov z 18 deleži, izstopil ni nobeden. Vseh zadrugnikov je 100. Posodilo se je na novo 58 zadrugnikom, 22 zadrugnikov je pa posojilo popolnoma vrnilo. Vseh dolžnikov je 73, ki dolžujejo skupaj gl. 7.016.31. Posojil je pa dala 1. 1899, v znesku 5.436.47 gl. Vrnilo se je pa 2.597 gl. Čistega dobička je 122 gl. 13 kr., ki se pridene zadrugnem zakladu, ki znaša koncem leta 1899, 132 gl. 60 kr. Hranilnih vlog se je vložilo 1.088 gl., vzdignilo se je 2.013 gl. 87 kr. Vseh prejemkov je bilo 9.018 gl. 24 kr., izdatkov pa 8.672 gl. 60 kr., skupaj 17.690 gl. 84 kr.

Okrajna posojilnica v Kanalu, registrovana zadruga z neomejeno zavezo. Iz poročila za upravno leto 1899. posnemamo nastopno:

Posojilnica je deležna vseh postavnih olajšav ter je član „Gospodarske zveze v Ljubljani“. Pristopilo je tekom računskega leta 96 zadrugnikov, izstopil ni nobeden in šteje posojilnica torej s sklepom rač. leta 1899, 187 članov.

Promet v računskem letu je bil naslednji: sprejemkov gl. 36.464.03 1/2, izdatkov gl. 36.165.19, skupaj gl. 72.629.22 1/2. — Hranilnih vlog se je vložilo gl. 28.078.84 1/2, vzdignilo se je gl. 3.924.49, skupaj gl. 24.154.35 1/2. Stanje koncem leta 1898 gl. 12.838.32, kapital. obresti koncem rač. 1. 1899 gl. 1.103.32, torej stanje hranilnih vlog sklepom rač. leta 1899 gl. 38.093.01 1/2. Vloge se obrestujejo po 4 1/2% in se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud posojilnice.

Posojil se je dalo gl. 23.095.—, vrnilo se je gl. 2.758.—, stanje koncem leta 1898 gl. 15.106.—. Vseh posojil vkup konce leta 1899 gl. 35.443.— Posojila so se dajala po 5 1/2% na vknjižbo in po 6% na porošstvo. Čistega dobička je 403 gl. 51 1/2 kr., ki se dene v rezervni sklad, ki znaša 515 gl. 97 1/2 kr. Revizija se je vršila po „Gospodarski zvezi“ dne 7. avgusta 1899.

Iz Doberdoba. V ponedeljek dne 2. aprila okolo 4. popoldne iznenadil nas je c. k. namestnik se svojim obiskom v Doberdoba. Župana ni bilo doma — obiskal je vikarišče, kjer je spoznal silno potrebo poprave ali bolje zidanje novega župnišča — ker sedanje je res sramotno slabo. — Potem je šel cerkev si ogledat in potem šolo. — Ogledal si je potoma tudi stanje tukajšne goveje živine, kjer pa je zapazil,

da so živinski hlevi slabi in nizki, rekoč: pri kmetu bi moral biti hlev (primerno) boljši nego hiša. — Nagovorjal je ljudi slovenski in se zanimal za razne reči.

Bogata beračica. V Trstu je umrla te dni beračica Ana Komel. Rodom je bila iz Gorice. Beračica, tako se govori, je umrla od lakote, a v njeni umazani in raztrgani obleki so našli 56.000 K.

Sedaj se išče njene dediče. Njen ded je bil baje rojen v Gorici leta 1765.

Za slov. šole v Gorici (6. izkaz) došli so podpisane odboru od 16. marca do 1. aprila t. l. sledeči dohodki:

Kot ustanovnik s prispevkom 200 K oglasil se je X. Y. v Gorici.

Vplačali so:	K
Premrov Ljudevit, žel. uradnik v G.	10—
Obidič Anton, čevlj. mojster in trgovec v Gorici	2—
Matijevevi v Gorici	6—
Sl. županstvo v Križu na Vipavskem za saldo ustanovnine	200—
Dr. Gregorčič Ant. za mesec marec	10—
„Narodna tiskarna“ v Gorici za	20—
Preblagorodna gospa Kancler je izročila za ženski oddelek „S. doma“ l. 1899 nabranih	100—
in ostanek loterije	36—
Rutar Simon, c. kr. prof. v Ljubljani	20—
Hvalica Anton, dekan v St. Petru, mesto venca na krsto ljubljenskega sošolca in nepozabnega prijatelja velč. gosp. I. Bajca	10—
Košatka Josip, dekan v Rudolfinu, letni donesek	10—
I. H. za mesec marec	2—
Kovačič Al., kaplan v Gor., za febr.	2—
X. Y. v Gorici na račun ustanovnine	30—
Skupaj	458—

V Gorici 1. aprila 1900.

Odbor društva „Šolski dom“.

Tržaške občinske volitve. Slovenski kandidati za okolič, ki voli šest zastopnikov, so gospodje: odvetnik Josef Abram za I. okraj, odvetnik dr. Otokar Rybař za II. okraj, veleposelnik Ivan M. Vatovec za III. okraj, trgovec in posestnik Franc Dolenc za IV. okraj, veleposelnik Ivan Goriup za V. okraj in odvetnik dr. Gustav Gregorin za VI. okraj.

Dante v Pulju. Kakor poroča „Piccolo“ postavijo italijanskemu pesniku Danteju, spomenik v Pulju.

Resnica oči kolje. „La Pensée Slave“, na francoskem jeziku izhajajoči slovenski tednik je v eni svojih števil o jstro bičal madjarsko početje hrvatskega bana, radi tega ga je zadel hudi „anatema“ z banove roke.

Ogerska vlada je namreč na banov predlog odtegnila listu „La Pensée Slave“ poštni debit za ves — Translaj in se je s tem hudo maščevala nad listom, ki se je drznil povedati, da ban raznaroduje Hrvate in jih pripravila za madjarsko kopito. No, take krutosti je pričakovati od madjarske krvi, v kateri se ponavljajo znaki kulture iz dobe — torture! Samo, če jim bode v hasek?!

Hrvatska poljedelska šola v Pazinu. Listi poročajo, da namerava vlada ustanoviti v Pazinu hrvatsko poljedelsko šolo. Ob enem pristavljajo pa, da istrski deželni odbor protestira proti ti vladni nakan. Nam je jedno in drugo umevno, jedno in drugo verjetno. Blagostanje države je pač odvisno od blagostanja njenih podanikov, zato pa morajo pametni državniki v prvi vrsti skrbeti zato, da priskrbe vsa sredstva, s katerimi se zamore povzdigniti blagostanje državljanov. Drugod kjer vladajo normalne zdrave razmere, skrbe v prvi vrsti deželne autonomne oblasti za povzdigo blagostanja v deželi. Država jih le v tem pogledu krepko podpira ter jim gre kolikor možno na roke.

V Istri je pa to drugače.

Avtonomna deželna oblast se nahaja v Istri v rokah Italijanov, katerim lebdí pred očmi ter jih pri vsem delovanju in nehanju vodi jedina misel, kako uničiti obsovaženo jim slovansko zalego. Ti aposteljni modernega liberalizma se niso kar čisto nič sramovali očito izjaviti, da morajo istrske Slovane najprej gmotno uničiti, da jim bode potem njih raznarodenje šlo laže izpod rok. Pametnemu avstrijskemu državniku pa ne sme biti do raznarodjenja istrskih Slovanov, pač pa njih ohranitve kot močnega jezga proti italijanski irredenti. Deželnemu istrskemu odboru, kot izvrševalcu italijanskega programa, pa mora biti raznarodjenje istrskih Slovanov prva naloga.

Hrvatska poljedelska šola bi pa jako povzdignila blagostanje istrskih Slovanov, ker se žalibog poljedelstvo v Istri nahaja dan danes v najprimitivnejšem stanju. Država mora zategadelj na vsak način gledati, da se to zgodi, ker bode tudi v njeno lastno korist. Deželni odbor istrski pa kakor izvrševatelj Bonghijevih ukazov češ, da naj se primorske Slovane najprej poitalijanči ter da še le kot zrelo jabelko padejo v naročje blaženi materi Italiji — mora pa na to gledati, da jih najprej gmotno uniči in si s tem olajša njih raznarodenje.

Zato se nam zdi zgorejšna vest — češ, da namerava vlada ustanoviti v Pazinu hrvatsko poljedelsko šolo — a deželni istrski odbor, da proti temu protestira — popolnoma umevna in verjetna.

Za Porečom in Kopro — Pazin. V „Naši Slogi“ čitamo, da se v Pazinu vrši kazenska razprava proti nekaterim Italijanom zaradi proti-avstrijskih demonstracij. Izid razprave še ni znan. Lepi zares so ti jogri irredente!

„Naša Sloga“ hrvatski list, pisan za istrsko ljudstvo in ki je bil do zdaj tednik, začne izhajati tekom tega meseca dvakrat na teden. Mi se iz srca radujemo nad takim napredkom, osobito pa zato, ker nam je znano, koliko zaslug si je stekel ta list za narodno probujo v Istri. Ta list se je tiskal do lanskega leta v Trstu in se je preselil v Pulj, ko so si hrvatski rodoljubi omislili tam lastno tiskarno.

Pri rojstvu tega lista, ki je izhajal iz početka le vsakih stirinajst dni, je kumoval veliki istrski mecen blagopokojni škof tržaški, Juraj Dobrila.

Kakor se torej vidi, seme, ki so ga zasijali istrski hrvatski rodoljubje pod pokroviteljstvom ravnokar imenovanega velikega patrijota, ni padlo na pusta tla, nego je že obrodilo mnogo sadu in ga bode, še ako Bog da i sreča junačka.

Celjske razmere. Kako se godi Slovincem v Celju, kaže zopet sledeč markanten slučaj:

Za dnij celjskih prusaških izgrediv nasproti Slovincem in njihovim češkim gostom se je zlasti odlikoval po surovosti in nemškem barabstvu nek prusaški kavarnar z imenom Hausbaum. To človeče je kar iskalo za Slovenci po mestu in kjer je koga iztaknil, počohal se je obenj — kaj počohal, osuval ga je, kakor da je pritepena žival! Zjutraj onega krvavega dne je na javni ulici s palico udaril starega gospoda Oblaka, potem pa sunil njegovega spremljevalca jurista Mežo s tako silo, da je ta poleg idočo gospdč. Rož Oblakovo skoro prevrgel. Druzega dne se je zaletel v odvetnika dr. Piklna in pri tem zlobno zahreščal, da si morajo Slovenci pustiti dopasti brec od Nemcev.

Ko pa je stvar prišla pred sodišče, se je prusak Hausbaum klaverno izgovarjal, da ni imel namena koga suniti ali žaliti. Sodišče je Hausbauma obsodilo le zaradi „nepredvidnega obnašanja“, oprostilo pa ga je obtožbe razžaljenja časti, dasi je bilo splošno znano, da so vsi nemški hujskači, med katere spada Hausbaum, napadali Slovence. Na priziv dr. Piklna in jurista Meže je okrožno sodišče prvo razsodbo potrdilo in dostavilo, da je sploh vprašanje, ako je suvanje na cesti smatrati za razžaljenje časti. Kdo zna, kako bi se glasilo, ako bi se Slovenci nasproti Nemcem tako „nepredvidno obnašali“, ali bi se njihovo suvanje tudi ne smatralo razžaljenjem časti?

Take so sedaj razmere v Celju.

Detomor. Dne 20. marca našli so v Knežaku na Pivki tiki tamošnjega pokopališča zakopano dete, kateremu se je poznalo na vratu, da je bilo zadavljeno. Neusmiljenke še niso dobili, pač pa se sumi na neko žensko iz Begunj pri Cirknici. Ta prišla je namreč 19. marca z vlakom v Št. Peter, kjer je čakala dve uri na zagorsko pošto, s katero se je peljala do Zagorja. Pri sebi imela je neko reč zavito v ruti, katere pa ves čas ni niti za trenutek odložila. Ob 6. uri zvečer odšla je iz Zagorja proti Knežaku, kjer je gotovo svojo culico odložila v zemljo tik pokopališča. Iz Knežaka šla je v Koritnico obiskat svojo znancko, s katero je bila skupaj v zaporu o svojem času. Tja je prišla brez culice.

„Novoe Vremja“, najiminentnejši ruski dnevnik, priobčil je v svoji ilustrovani literarni prilogi Prešernovo sliko in simpatičen članek o slavnostih povodom stoletrojstva našega velikega pesnika. V tem članku se med drugim povdarja, da so v zadnjih letih zadobile slavnosti v spomin zaslužnih slovanskih mož vseslovanski značaj, in da so slavnosti v spomin Palackeja, Mickiewicza, Puškina, Čelakovskega in sedaj Prešerna dale povod izrazom vzajemnih slovanskih simpatij in kulturnega jedinstva.

Žalostni konec botrinje. Pretekli ponedeljek, 26. sušca dopoldne, sta nesla Gmajnar, posestnik na Viševku pri St. Trojici, fare moravške in njegova žena otroka svetotrojskega cerkvnika v Moravče h krstu. Po opravljenem krstu sta pila pri „Kavki“ v Moravčah botrinjo skoro do večera. Ko sta hotela oditi in sta stala že v veži, sporeče se Gmajnar z nekim drugim pivcem, sprime se z njim, a tako nesrečno, da padeta oba na strmih stopnicah v klet, kjer si je Gmajnar tako pretresel možjane, da je na mestu umrl.

Kolkovne vrednotnine. Vsled odloka finančnega ministerstva z dne 23. marca 1900, št. 9140 oddajajo se kolkovne vrednotnine, ki so se po odpravi kolka za kolarje vzele iz prometa, to so časniške kolkovne znamke po 1, 2 in 25 kr. in kolkovne znamke za kolarje po 6 kr. od 1. aprila 1900 nadalje, v kolikor segajo zaloge le še pri centralnem kolkovnem uradu na Dunaju 1. Riemerstrasse 7 na drobno za nominalno vrednost.

Za diurniste in pomočne služabnike je finan. ministerstvo določilo 600.000 kron podpore.

O židovskem morilecu Hilsnerju. „Prager Tagbl.“ javlja, da se želja Židov spraviti Hilsnerja še jedenkrat pred porotnike, ne posreči.

Vojvoda Filip Orleanski se namerava stalno nastaniti v bližini Voloske.

Slovenska Matica v Ljubljani je imela minulí ponedeljek dne 28. sušca svojo 120. odborovo sejo. Na tej seji se je mej drugim dovolilo nagrade pisateljem, uredovalcem in popraviteljem društvenih knjig za l. 1899 in pa založne cene „Matičnim knjigam“.

Za leto 1899 prejmó društveniki šestero knjig in sicer: 1.) Zbornik I. zvezek (16 pol.) Uredil L. Pintar. 2.) Dr. K. Glaser: Zgodovina slovenskega slovstva. IV, del; drugi zvezek. (10 pol.) 3.) S. Rutar. Beneška Slovenija. (12 pol.) 3.) Matija Kračmanov-Valjavec: Pesmi. Uredil Fr. Levec. 22 1/2 pol.) 5.) Letopis. Uredil E. Lah. (6 pol.) 6.) Ant. Knezove knjižnice VI. zvezek. Uredil Fr. Levec (10 1/2 pol.) vsega skupaj 85 pol.

Z razpošiljanjem se prične prve dni prihodnjega mesca; knjige prejme le, kdor je poravnal udnino.

Nadalje je odbor na tej seji odobril tudi knjižni program „Matic“ za tekoče leto 1900, v katerem izide tudi 6 knjig in sicer: 1.) Zbornik II. zvezek, uredi L. Pintar. 2.) Prešernova spomenica (povodom pesnikove stoletnice) uredi Fr. Levec. 3.) Dr. K. Štekelj: Slovenske narodne pesmi. 5. snopič. Ta knjiga bode natisnena v 4000 izvodih. 4.) Dr. K. Glaser. Zgodovina slovenskega slovstva. IV. del. Tretji zvezek (konec) 5. Letopis za l. 1900, uredi E. Lah 6.) Ant. Knezove knjižnice VII. zvezek, uredi Fr. Levec.

Strašen dogodek zaradi 26.000 zgorelih kron. Na Dunaju živi polkovnikova vdova Hager se svojo 42 letno hčerjo Sofijo. Polkovnik je zapustil svoji ženi še precej denarja, katerega je hranila hči Sofija. Ko je o začetku novega leta sezgala stare in brezpomembne papirje, pisma in spise, se je zgodilo po pomoti, da so se zamešali med te tudi neki vrednostni papirji v znesku 26.000 kron. Od tistih dob in vsled te nesreče je postala Sofija tiha in živela je najraje sama za-se. Pretečeni petek, dne 29. t. m. je pa sklenila, da konča svoje življenje. Šla je na stranišče in se polila tam s petrolejem, ki se je nahajal v svetilki. Na to si je vžgala obleko. Vsled strašnih bolečin je začela hudo vpiti. Na to priteče stara mati, da bi se prepričala, kaj pomeni to vpitje. Pa, o groza!

Strašen smrad po petroleju jej vdari v nos in na tleh zagleda svojo hčer v plamenu. Priskoči jej na pomoč ter jej začne trgati obleko s telesa. Pri tem pa se sama tako hudo poškoduje, da so jo morali prenesti v posteljo. Hčer pa so prenesli na pol mrtvo v bolnišnico, kjer se nahaja v smrtni nevarnosti in je malo nade, da bi ozdravela.

Književnost.

„Dom in Svet“ ima v svoji 7 številki sledečo vsebino: 1. O lepoti, dr. Fr. Lampe. (Dalje). — 2. Bolnik, pesem, Vinko Vinič. — 3. Pod rimskim orlom. Povest. J. M. Donič. Prijazna. — Novela. — Fr. Kočan (dalje) Zama; — pesem — Jožef Volc. — Utrinki — pesem, I. II. — Ljudmila. — Giordano Bruno in svobodna misel. — Dr. Fr. Lampe. (Konec). — Časopis. — Razne stvari. — Slike.

Pomladni glasi. Izšel je X. zvezek zbirke pod tem naslovom, posvečen slovenski mladini. Uredil je to izdajo in založil Francišek Kralj.

Vsebinska tega zvezka ti pove na prvi pogled, da je pisatelj zadel na pravo struno, prireajoč duševno hrano naši nežni mladini. Težka stvar je, pisati za mladino v splošnem, a še posebno težko pisati za slovensko mladino. Naša mladina je tako nežna cvetka, da bi jej škodoval lahko vsak kolikčak — strupeni dih, radi tega mora pisatelj, ki hoče vzgajati to cvetko s pesmijo in povestjo, imeti to nežno svojstvo čisto pred očmi. In na to se je vestno oziral g. Francišek Kralj.

Na prvem mestu prinaša X. zvezek životopis očeta štajerskih, a smelo rečemo: vseh Slovencev, knežškofa lavantinskega, Antona Martina Slomškega, kakor v proslavo stoletnice njegovega rojstva. V tem spisu je podana naši mladini živa slika življenja in delovanja tega vora slovenskih voditeljev, slika, ki napolni z resnobnim spoštovanjem mlado srce do Martina Slomškega, a tudi s čisto ljubeznijo do njega, ki bodi učitelj naš z svojim življenjem, z svojimi deli.

Prav prirčne so pesmice v tej zbirki, — to je prava pomladanja poezija človeške duše. V povestih pa je slikano praprosto življenje slovensko tako ljubko, da se navduši vsak deček, vsaka deklica zanje, kajti tudi odraslim se primilijo, da jih mora prečitati vse. In ko jih je prečital, želi, da bi ta zbirka nadaljevala, dokler je slovenske mladine na svetu.

X. Zvezek „Pomladnih glasov“ stane krasno vezan 90 kr. celoplasten 55 kr., kartoniran 40 kr., broširan 30 kr. in se dobi v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

Razglas.

V občini Podgori se od-
daja služba občinskega
redarja.

Prednost imajo za to službo
sposobni, dosluženi vojaki, ka-
teri znajo slovenski čitati in
pisati in dobro razumejo tudi
italijanščino — ter so v svo-
jem dosedanem življenju in
poslovanju neomadeževani.

Pogoji se pozvedó pri žu-
panstvu v Podgori, pri kate-
rem je podati dotične prošnje
do 15. aprila t. l.

Županstvo v Podgori
dne 5. aprila 1900.

Podpisana priporočata slavnemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi svojo novo
urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pi-
jače n. pr.: francoski Cognac, pristni kranj-
ski brinjavec, domači tropinovec, fini rum,
različna vina, gorazice (Scuf.) Ciril-Meto-
dovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo
v to stroko spadajoče blago. — Postrežba
točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem
Kopač & Kutin,
trgovca v Semeniški ulici hiš. št. 1.
v lastni hiši kjer je „Trg. obrt. zadr.“

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici hiš. št. 23,
(v hiši g. dr. Lisjaka)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi svojo trgo-
vino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos,
Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr.
Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in
dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor
razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več
vrst riža. Mljivec prve in druge vrste,
namreč po 1/2 kila in od 1 funta.

Razpošilja blago na vse kraje. Cena
primerna, postrežba dobra.

Najboljše berilo in darilo
je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika“ ali izviri sreče“

(neobno potrebna knjiga za vsa. ega človeka, kateri
se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega,
da more sebe in druge blažiti in prav olkati)

ter se dobi za predplačilo 1 gl. 50 kr., po pošti
10 kr. več, ali proti poštnemu povzetju pri
Jožefu Valenciču na Dunaju
III. Bez., Steingasse Nro. 9, I. St., Thür 10.
Založnik, ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako
bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v
treh dneh nazaj.

Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.

„Narodni Koledar“

za navadno leto 1900.
dobiva se v

„Narodni tiskarni“
Gorica, ulica Veturini 9,
po 40 vin., s pošto 10 vin. več.
Novi naročniki „Gorice“ dobé ga
brezplačno.

Usojam si cenj. p. n. občinstvu v mestu
in na deželi uljudno naznaniti, da sem
odprl v lastni hiši (po starem imenovanu)
gostilno

„Pri Grgarki“,

ulica sv. Antona št. 3.

Točim izvrstna briska in druga do-
mača vina, imam domačo kuhinjo, držim
postelje za prenočišča po jako nizki ceni.

S prošnjo za blagobotno naklonjenost
se prijazno priporočam za obilen obisk udani
Ivan Mizerit
(sin ranjke Grgarke.)

Naznanilo.

Podpisani si usoja uljudno naznanjati
p. n. slavn. vojaštvu in drugemu častitemu
p. n. občinstvu, da se v krojačnici vsled
smrti

SIMONA ROSANZA

v vrtni ulici št. 8,

nič ne spremeni. Ta krojačnica je že 25
let na dobrem glasu, posebno odkar jo po-
pisani že več let samostojno vodi. Dovoril
je tudi leta 1897. glasovito šolo za krojenje
po Hoffmanovemu sistemu na Dunaju, ter
leta 1898. napravil izpit krojenja z odličnim
vspehom na c. kr. obrtno-tehnološkem
muzeju na Dunaju.

Trudil se bo tudi nadalje gospode na-
ročnike v vsakem oziru najbolje postreči,
ter se nadeja obilih naročil od p. n. voja-
štva in občinstva.

V zalogi ima različno angleško in
tuzemsko blago najboljše kakovosti.

Toplo se priporoča z odličnim spošto-
vanjem udani

Anton Krusič,

zet in naslednik pokojnega Simona Rosanza.
V Gorici, 28. marca 1900.

Prva kranjska tovarna testenin

Žnideršič & Valencič

v Ilirski Bistrici

priporoča svoje izborne testenine kot makarone, fideline, vrvice in
različne vloge za na juho velespoštovanemu občinstvu.

Prvi sijajni vspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem
okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najinih v tem
času kar jih izdelujeva. — Velespoštovana gospodinja! Sezite po
tej jedi, katero pri nas s slastjo še oni zavživajo, ki dosedaj o
testeninah še slišati niso hoteli. Najine testenine vdobe se v
vseh boljših prodajalnicah jestvin; povsem zanesljivo najine pa
so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg. z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastoj in franko.

Andrej Čermel

na Kornu št. 10,

priporoča slavnemu občinstvu v
mestu in na deželi svojo trgovino
kolonijalnega blaga, kakor petrolej,
kavo vseh vrst, riž, olje, sladkor
itd. Na razpolago ima tudi do-
mačo slanino: špeh, salame in to
na drobno in na debelo.

Cena zmerna, postrežba točna.

G. Likar,

Gorica, Semeniška ulica h. št. 10.

Trgovina pisarniških in šol. potrebščin.

Raznovrstno papirnato blago.
Knjige: molitvene, šolske in vpisne.
Tiskovine iz „Narodne tiskarne“ po
enaki ceni. Preskrbuje tisk vizitnic,
računov, kuverte z napismi.

Sprejema v vezanje knjige.

Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Rojaki! Spominjajte se o aki priliki „Šolskega doma“.

Odlikovana tovarna

1894.

1891.

1894.

vsakovrstnega pohištva.

Ivan Doljak, Solkan pri Gorici

v lastni hiši. — Lastne žage. — Ustanovljena l. 1891.

Zaloga

vsakovrstnega pohištva, kompletnih spalnic, jedilnic in sprejemnic, od naj-
navadnejšega do najfinjšega sloga; vsakovrstnih slik, zrcel, okvirjev in stolic,
kakor tudi vseh tapetarskih izdelkov. — Zaloga vsakovrstnih desk iz mehkega
in trdega lesu; velika zbirka obkladkov (remeša) in strugarskih izdelkov,
kakor tudi vseh k mizarski, strugarski in tapetarski stroki spadajočih potrebščin.

Blago se razpošilja na vse kraje prosto železniška postaja goriska.

Jamči se za točno postrežbo. — Brez konkurence!

Mirodilnica (drogerija)

v Tržni ulici v poslojpu okrož. sodišča
je bogato založena

z blagom najboljše vrste

ter mre na drobno in debelo po skrom-
nih cenah postreži kmetovalcem in obrt-
nikom, gospodarjem in gospodinjam in
vsem zasebnikom, ki potrebujejo miro-
dilniškega blaga.

Posebno se priporoča cerkve-
nim oblastim, županstvom, uradom,
šolskim vodstvom, društvom, javnim
in privatnim zavodom, tvornicam, moj-
strom, trgovcem, živinozdravnikom, pi-
rotehnikom itd. — Priporoča zlasti
barve suhe in oljate, aniline in lesna
barvila za obleko, bronza; pokosti
(lake), sušilo, zamasko (kit), votlič,
razne krede, fini cement portlandski,
čopiče, ščeti, oterace za noge, šablone,
zamaške, gobe, mlo, sveče, užigalice,
petrolej; najfinije žrepljo in bakrani
vitrijoj; cevi in druge reči iz kavčuka

(galoše), razne soli, zdravilna zelišča, mineralne vode, cedilke, (gume), cerkveno kadilo
in kot primoso dišeči storaks; razna čistila, gladila in mazila; prepace za kilo, obveze
in drugo kirurško opravo, pogačo za pse; toaletno milo in drugo lepodišeče blago
(parfumerije); potrebščine za fotografije itd.

Novoporočenci pozor!

Štejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgo-
vino pohištva v ulici Veturini, glavni vhod v Gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14, (blizu lekarne Gironcoli).

V zalogi ima
najelegantnejšo sobno
opravo, na katero se
še posebej opozarja
p. n. občinstvo!

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za
vsaki stan. Pohištvo je po najmodernejših
slogih, posebno spalne, jedilne in posetne sobe
so po nemškem slogu odlikovanih Črnigo-
jevih delavnic v ulici Ponte nuovo in via
Leoni, katere so lepše in ukusneje izdelane
in ceneje od dunajskih in budapeštanskih
tovarn. Ostalo pohištvo je od prvih mizar-
skih mojstrov. — Sprejema vsa naročila in
izdeluje po izberi obrisa, najceneje in v
najkrajšem času. — Bogata zaloga podob na
platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska
brušena ogledala vsake velikosti. Različno
pohištvo, kakor: toaletne mizice, različna
obešala, preproge za okna itd. Različne sto-
lice iz trsja in celulojda, posebno za jedilne
sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z ži-
mami in platnom na izbero ter razne tapeca-
rije. — Daje se tudi na obroke, bodisi te-
denske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven
Gorice po železnici in parobrodih.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vi-
pavskih, furlan-
skih, briskih, dalmatinskih in
isterskih vino-
gradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici
na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih o l
56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Josip Gorjanc

gostilničar

v Attemsovi palači na Kornu
v Gorici,
ima tudi klevce za korpe in
vozove.

Razun dobrega črnega in belega
vina ter piva, priporoča vedno
izvrstna jedila, gorka ali mrzla.
Ima ceno prenočišča.